

Samenwerking binnen de regio met één registratiesysteem en beheerprotocol

Noord-Nederland wil het net sluiten rond EPR

Afgelopen tien november waren ze weer bij elkaar: alle noordelijke gemeentes, inclusief de provincie Overijssel, enkele Overijsselse gemeenten en Landschapsbeheer Flevoland. Waarom? Omdat ze ervan overtuigd zijn dat eikenprocessierups het beste beheerd kan worden in communicatie met elkaar. Dat proces niet over één nacht ijs, maar is een samenwerkingsvoorbeeld voor de rest van het land.

Auteur: Karlijn Raats

Jac Postma, boombeheerder van de gemeente Westerveld vertelt vol passie over de afgelopen bijeenkomst. "We worden steeds groter, dat doet me deugd. Ditmaal waren er ook wethouders bij aanwezig, die van Coevorden, Aa en Hunze en van Westerveld. Zij hoorden de frustraties van boombeheerders aan die klaagden dat er te weinig geld ter beschikking werd gesteld voor een goed beheer van EPR-overlast. Dat pakte goed uit, want de wethouders waren onder de indruk van de inhoud van de bijeenkomst. Zij zouden hierna hun best gaan doen om meer rekening te houden met het probleem, zo kreeg ik de indruk."

Samenstelling van de werkgroep

De groep waar Postma over praat, bestaat al

enkele jaren uit Groningse, Friese en Drentse gemeentes. Sinds dit jaar hebben ook de provincie Overijssel, enkele Overijsselse gemeenten en Landschapsbeheer Flevoland zich aangesloten bij Werkgroep EPR Noord. Vorig jaar vertelde Postma aan *BOOMZORG* dat het grootste probleem wordt gevormd door naburige gemeentes: de samenwerking in EPR-beheer werkt als iederéén meedoet, zonder uitzondering van een weakestlink. De eikenprocessierupsopulatie kan in stoicijnse gemeentes namelijk ongestoord blijven woekeren en van daaruit overslaan naar de buurgemeentes, die wellicht keihard knokken om de overlast te beperken. Vorig jaar vertelde Postma ook dat Werkgroep EPR Noord druk op de ketel had gezet bij enkele van die gemeentes om mee te werken en dat de pogingen slaagden.

**"EPR-beheer
werkt als iederéén
meedoet
zonder uitzondering
van de weakest link"**

Inventarisatie

"Inmiddels hebben we een goede indicatie van waar de eikenprocessierups zich allemaal ophoudt in de noordelijke provincies", geeft Postma als update. "Iedere gemeente, provincie en natuurinstantie inventariseert het voorkomen van de rups. Wat opvalt, is dat het zuiden van

Noord-Nederland, dus Friesland en Drenthe, het grootste EPR-gehalte kent. En dat er in totaal de afgelopen paar jaar geen of nauwelijks grote uitbreidingen hebben plaatsgevonden van de eikenprocessierups. Dat komt ongetwijfeld door ons goede beheer en door de linie van feromoonvallen."

Onze columnist van deze editie Jos Koppen, legt uit dat feromoonvallen geen invloed hebben op de populatie omdat de gevangen exemplaren mannetjes betreft en dat de overgebleven mannetjes gewoon vaker vrouwtjes bevruchten. "Klopt," zegt Postma. "Maar ik heb ook begrepen dat een lager percentage van mannetjes op vrouwtjes ervoor zorgt dat er veel minder eitjes worden gelegd."

"We zetten de natuurlijke vijand gaasvlieg uit"

Nematodenonderzoek

Gemeente Westerveld verleent optimale medewerking aan de ontwikkeling van nematoden. Ze heeft al haar eiken ter beschikking gesteld voor onderzoek naar de werking van bestrijding met nematoden. Dat onderzoek gebeurt onder aanvoering van Silvia Hellingman. Ook zet

de gemeente sinds kort vroeg in het voorjaar de natuurlijke vijand gaasvlieg uit. Met name de larve van de gaasvlieg eet de rups van de eikenprocessierups op. Voorwaarde is wel dat de gemeente zorgt voor flora met nectar in de buurt, want daar eet de gaasvlieg van. Niet alleen op het gebied van bestrijdingsontwikkeling loopt Westerveld voorop. "Bij Werkgroep EPR Noord hebben we afgelopen bijeenkomst besloten om met één open digitaal monitoringssysteem te werken. Dat systeem draagt de naam DigiDis en wordt beheerd door Landschapsbeheer Drenthe. Dit jaar gaat een pilot van start bij drie aangesloten gemeenten (Weststellingwerf, Midden Drenthe en Westerveld) van de werkgroep. Alle leden van de werkgroep willen gelukkig meewerken, alhoewel er eerst wat gediscussieerd werd over systemen met een andere werking. Landschapsbeheer Drenthe verzorgt de coördinatie van de pilot."

Beleidskader werkgroep

In het beleidskader van de werkgroep, dat door vele gemeenten al is overgenomen, staan de uitgangspunten voor de beheersing van de eikenprocessierups. Er gelden enkele simpele, maar strakke richtlijnen binnen de werkgroep. Het is een voorwaarde dat iedereen zich eraan houdt. En anders spreekt de groep de nalatige partij erop aan. Enkele uitgangspunten zijn: Ten eerste geldt de regel dat iedere terreinbeheerder, gemeente, provincie of ieder bedrijf die is aangesloten zorgt dat het één aanspreekpunt voor eikenprocessierups in huis heeft, die zich daar volledig in heeft gespecialiseerd en alles daar rond omheen bijhoudt. Ten tweede moet de partij bereid zijn tot medewerking aan onderzoek en inventarisatie rond eikenprocessierups. Ten derde moet de partij er altijd naar streven dat er voldoende financiële middelen ter beschikking worden gesteld voor goed EPR-beheer. Ten vierde moet een aangesloten partij gebruik maken van beschikbare kennis van externe deskundigen. En ten vijfde moet de aangesloten partij zich inzetten om de habitat van de natuurlijke vijanden van de eikenprocessierups te optimaliseren.

"De saamhorigheid is nog sterker dan vorig jaar", zo merkt Postma op. "Maar we moeten de bijeenkomsten wel met regelmaat blijven voortzetten en het thema actueel zien te houden. Actueel houden is belangrijk om gelden te blijven krijgen voor de uitvoering van het EPR-beheerplan. Momenteel is het beheer zo goed dat er weinig overlast is, maar denk je eens in dat we niet meer, of minder, gaan beheren! Dan is er direct

"We werken allemaal in een open digitaal monitoringssysteem"

weer overlast en zijn de gevolgen niet te overzien. Eén van de voordelen van samenwerking tussen gemeentes en provincies is dat we ook registreren hoeveel bij ieder het EPR-beheerbeleid kost. Gemeenteraden willen zien hoeveel iets kost. Omdat we van elkaar kunnen zien hoeveel er nodig blijkt te zijn aan manuren, materiaalkosten en bestrijdingstoepassingen, kunnen wethouders ook zien dat de gemoeide bedragen kloppen, en geen cent teveel of slecht besteed zijn."

Jac Postma